

Velencei Értéktár

A Velencei Értéktár Bizottság 2015. december 7-i ülésén VÉB/2015/ 28 határozatszám alatt a Bence-hegyi pincesor a Velencei Értéktár részének nyilvánította .

A döntés az alábbi javaslat alapján született meg:

I. A javaslattevő adatai

1. A javaslatot benyújtó személy (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Velencei Helytörténeti Egyesület

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Galambos Györgyné**

Levelezési cím: **2481 Velence, Panoráma út 54.**

Telefonszám: **06 70/629 0894**

E-mail cím: **galambosne.marika@gmail.com**

II. A nemzeti érték adatai

1. Nemzeti érték megnevezése:

Bence-hegyi pincesor, borospincék, prэшázak

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság
környezet	egészség és életmód	X épített
☐ ipari és műszaki megoldások	kulturális örökség	sport
☐ természeti környezet	turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

2481 Velence, Bence-hegy, helyrajzi szám: 239, 240, 241

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

X települési magyarság	tájegységi	megyei	külhoni
---------------------------	------------	--------	---------

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Bence-hegyi pincesor, borospincék, présházak

A 19. században már elterjedtek a kőből épített présházak, melyekhez az alapanyagot a Velencei-hegység kőbányáiban kitermelt gránit és kvarcit adta. A kőpince és présház építéséhez több ember és mester is kellett, aki értett a pince boltozásához, tetőépítéséhez, nádazáshoz is. A présházak fala sárfal, 20-30 cm-es mély sárral összerakott alappal. A sárfal anyaga az agyagos föld, melyet feláztattak, majd szalmát, töreket szórtak rá. Ezután lovakkal megtipratták, talicskával odahordták az alaphoz. A falat a mester rakta vasvellával. Egyszerre fél méteres darabot lehetett felrakni, majd 2-3 hét száradás után lehetett folytatni a 61-65 cm széles fal felrakását, 1,5-2 méter magasságig.

A tetők felépítéséhez a fa anyagot a Kárpátokból vették a fakereskedők, a borításhoz a leggyakrabban használt nádat a Velencei-tó adta.

Ezen három pincénél nagyobb a présház, mint a pince. A présházban tartják a szőlőműveléshez, permetezéshez és a szürethez szükséges tárgyakat, anyagokat. Általában van egy priccs, ahol megpihenhetett a fáradt gazda. Ezeknél a pincéknél használják az előkertet is, virágok, vetemények találhatóak benne. Itt szoktak kondérban főzni a munkásoknak és a családnak, valamint sátoros ünnepeken.

6. Indoklás az értéktárba való felvétel mellett

Helyi védettség alatt áll.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Velence város örökségvédelmi hatástanulmánya 2013

Forrás: Lukács László – Ambrus Lajos – L. Simon László: Édes szőlő, tüzes bor

Velencei Helytörténeti Egyesület honlapja (www.helytortenet.eoldal.hu)

Velencei Értéktár Bizottság

Velence, 2015. december 7.